

Datum van inontvangstneming : 09/12/2025

Zaak C-622/25 [Krana]ⁱ

Verzoek om prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

19 september 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Okręgowy w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

18 september 2025

Verzoekende partij:

mBank S.A.

Verwerende partijen:

ŁB

MB

XXVIII C 25376/22

BESLISSING

18 september 2025

De Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny (rechter in tweede aanleg, bevoegd voor civiele zaken, Warschau, Polen) [OMISSIS]

na behandeling achter gesloten deuren op **18 september 2025** te Warschau

van een vordering ingesteld door **mBank spółki akcyjnej z siedzibą w Warszawie** tegen **ŁB en MB**

inzake een betaling

beslist:

ⁱ Dit is een fictieve naam, die niet overeenkomt met de werkelijke naam van enige partij in de procedure.

I. Krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie wordt het Hof van Justitie de volgende prejudiciële vraag voorgelegd:

Moeten artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten en de beginselen van doeltreffendheid, gelijkwaardigheid en evenredigheid aldus worden uitgelegd dat zij, wanneer een door een ondernemer met een consument gesloten kredietovereenkomst wordt geacht in haar geheel nietig te zijn op grond dat zij oneerlijke bedingen bevat zonder welke zij niet kan voortbestaan, in de weg staan aan nationale bepalingen op basis waarvan de ondernemer naast de terugbetaling van de tegenwaarde van de hoofdsom van het door hem uitgekeerde krediet tevens wettelijke verpagingsrente van de consument kan vorderen?

II. [OMISSIS] [schorsing van de behandeling]

[OMISSIS]

MOTIVERING

- 1 Voorwerp van de procedure in het hoofdgeding en relevante feiten**
- 2 Op 24 mei 2007 heeft verzoekster met verweerders, die daarbij zijn opgetreden als consumenten, een aan de Zwitserse frank (CHF) gekoppelde kredietovereenkomst gesloten krachtens welke zij een bedrag van 280 791,94 Poolse zloty (PLN) aan verweerders heeft uitgekeerd.
- 3 Bij brief van 8 april 2019 hebben de kredietnemers de bank verzocht om binnen een termijn van 14 dagen een bedrag van 212 313,12 PLN te betalen als terugbetaling van de prestaties die zij ter uitvoering van de ongeldige kredietovereenkomst hadden verricht. Bij brief van 16 april 2019 heeft de bank dat verzoek afgewezen op grond dat de kredietovereenkomst geldig was en geen oneerlijke contractuele bedingen bevatte.
- 4 Op 28 juni 2019 hebben de kredietnemers tegen de bank een vordering in rechte tot teruggave van een deel van de krediettermijnen ingesteld. Daarbij hebben zij aangevoerd dat de contractuele bedingen inzake de koppeling van het krediet aan de wisselkoers van de CHF oneerlijk zijn en dat de schrapping daarvan tot gevolg heeft dat de overeenkomst niet kan voortbestaan, zodat de overeenkomst nietig is. De vordering en het betoog van de kredietnemers zijn door de Sąd Rejonowy dla Warszawy-Śródmieścia w Warszawie (rechter in eerste aanleg Warschau-Śródmieścia, Warschau, Polen) toegewezen. In zijn vonnis van 30 juli 2020 heeft hij de bank veroordeeld tot betaling aan de kredietnemers van een bedrag van 71 529,42 PLN, vermeerderd met verpagingsrente vanaf 1 mei 2019 tot aan de dag van betaling, dat wil zeggen de tegenwaarde van de krediettermijnen die de kredietnemers in de periode van 6 juli 2009 tot 5 april 2013 hadden betaald, op grond dat de kredietovereenkomst nietig is omdat zij oneerlijke contractuele

bedingen bevat. Bij vonnis van 7 juli 2022 heeft de Sąd Okręgowego w Warszawie (rechter in tweede aanleg Warschau, Polen) het door de bank ingestelde hogere beroep tegen het vonnis van de Sąd Rejonowy afgewezen.

- 5 Op 1 september 2022 is verweerders een brief betekend waarin verzoekster hen heeft verzocht om binnen één maand een bedrag van 280 791,94 PLN te betalen en aldus de tegenwaarde van de geleende hoofdsom terug te betalen.
- 6 Bij brief van 17 januari 2024 hebben verweerders jegens verzoekster verklaard dat zij hun vordering van 176 078,49 PLN, de tegenwaarde van de krediettermijnen die zij van 6 april 2013 tot 11 april 2019 hadden betaald, met verzoeksters vordering zouden verrekenen.
- 7 Bij brief van 5 maart 2025 hebben verweerders jegens verzoekster verklaard dat zij hun vorderingen ten belope van de volgende bedragen met verzoeksters vordering zouden verrekenen:
 - 56 001,45 PLN uit hoofde van gekapitaliseerde vertragingsrente over het bedrag van 140 783,70 PLN voor de periode van 2 mei 2019 tot en met 17 januari 2024;
 - 66 299,43 PLN uit hoofde van de tegenwaarde van de in de periode van 12 april 2019 tot en met 15 juli 2022 betaalde krediettermijnen,
 - 8 173,90 PLN uit hoofde van gekapitaliseerde vertragingsrente over het bedrag van 66 299,43 PLN voor de periode van 28 januari 2024 tot en met 4 maart 2025.
- 8 In deze zaak vordert de bank momenteel van de consumenten betaling van:
 - 157 651,62 PLN, vermeerderd met de wettelijke vertragingsrente vanaf 2 oktober 2022 tot aan de dag van betaling;
 - 19 263,39 PLN uit hoofde van gekapitaliseerde vertragingsrente over het bedrag van 123 110,32 PLN voor de periode van 2 oktober 2022 tot en met 23 januari 2024.

De bank onderbouwt haar vordering met de stelling dat de kredietnemers op 1 september 2022 het verzoek hebben ontvangen tot betaling van het bedrag van 280 791,94 PL uit hoofde van de tegenwaarde van de hoofdsom en dus vanaf die datum in gebreke zijn gebleven met de betaling van dit bedrag. Daarom zijn zij overeenkomstig artikel 455 van de Kodeks ciwilny (burgerlijk wetboek), gelezen in samenhang met artikel 481, leden 1 en 2, van de Kodeks ciwilny, gehouden wettelijke vertragingsrente over dat bedrag te betalen. Volgens de bank was de eerste verklaring van verzoekers tot verrekening gedeeltelijk geldig, hetgeen heeft geleid tot gedeeltelijk tenietgaan van de hoofdvordering van de bank. De kredietnemers hebben geconcludeerd tot afwijzing van de vordering van de bank.

9 Toepasselijke bepalingen

10 Pools recht

11 Ustawa-Kodeks cywilny (wet houdende het burgerlijk wetboek) van 23 april 1964 (Dz. U. nr. 16, volgnr. 93, zoals gewijzigd; hierna: „k.c.”)

- 12 Bedingen van een consumentenovereenkomst waarover niet afzonderlijk is onderhandeld, binden de consument niet indien zijn rechten en verplichtingen daarin worden vastgesteld op een wijze die in strijd is met de goede zeden en een grove schending van zijn belangen vormt (oneerlijke contractuele bedingen). Dat geldt niet voor de bedingen over de voornaamste prestaties van de partijen, waaronder de prijs of de vergoeding, indien deze ondubbelzinnig zijn geformuleerd (artikel 385¹, lid 1).
- 13 Indien een contractueel beding de consument overeenkomstig lid 1 niet bindt, blijven de partijen gebonden aan de overige bedingen van de overeenkomst (artikel 385¹, lid 2).
- 14 Eenieder die zonder rechtsgrond ten nadele van een ander een vermogensvoordeel heeft verkregen, is verplicht om hem dit voordeel terug te geven in natura en, indien dat niet mogelijk is, om de waarde ervan te vergoeden (artikel 405).
- 15 De bepalingen van de voorgaande artikelen zijn met name van toepassing op onverschuldigde prestaties (artikel 410, lid 1).
- 16 Een prestatie is onverschuldigd indien degene die deze heeft verricht daartoe in het geheel niet verplicht was of daartoe niet verplicht was ten aanzien van de begunstigde, of indien de grondslag van de prestatie is verdwenen of het doel van de prestatie niet is bereikt, of indien de rechtshandeling waarbij de prestatie wordt verlangd nietig was en niet geldig is geworden nadat de prestatie is verricht (artikel 410, lid 2).
- 17 Indien de termijn voor de uitvoering van de prestatie niet is vastgesteld en niet blijkt uit de aard van de verbintenis, moet de prestatie onmiddellijk worden verricht nadat de schuldenaar daartoe is verzocht (artikel 455).
- 18 Indien de schuldenaar achterstand heeft bij de betaling van een geldelijke prestatie, kan de schuldeiser vertragingsrente vorderen, ook al heeft hij geen schade geleden en ook al is de achterstand te wijten aan omstandigheden die niet aan de schuldenaar kunnen worden toegerekend (artikel 481, lid 1).
- 19 Indien de vertragingsrentevoet niet is gespecificeerd, is wettelijke rente verschuldigd ten belope van de som van de referentierentevoet van Narodowy Bank Polski en 5,5 procentpunten. Indien een hoger rentetarief voor de schuldvordering wordt gehanteerd, mag de schuldeiser evenwel vertragingsrente tegen dat hogere tarief eisen (artikel 481, lid 2).

- 20 De Minister Sprawiedliwości (minister van Justitie, Polen) maakt de wettelijke verdragingsrente bekend in de *Monitor Polski* (Pools publicatieblad) (artikel 481, lid 2⁴).
- 21 Unierecht**
- 22 Richtlijn 93/13/EEG van de Raad van 5 april 1993 betreffende oneerlijke bedingen in consumentenovereenkomsten (PB 1993, L 95, blz. 29).**
- 23 De lidstaten bepalen dat oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen een verkoper en een consument onder de in het nationale recht geldende voorwaarden de consument niet binden en dat de overeenkomst voor de partijen bindend blijft indien de overeenkomst zonder de oneerlijke bedingen kan voortbestaan (artikel 6, lid 1).
- 24 De lidstaten zien erop toe dat er in het belang van de consumenten alsmede van de concurrerende verkopers, doeltreffende en geschikte middelen bestaan om een eind te maken aan het gebruik van oneerlijke bedingen in overeenkomsten tussen consumenten en verkopers (artikel 7, lid 1).
- 25 Motivering van de verwijzing wat betreft de relevantie van de vraag voor de beslissing in het hoofdgeding**
- 26 De bedingen van de kredietovereenkomst over de koppeling van het krediet aan de wisselkoers van de CHF zijn oneerlijke bedingen (artikel 3, lid 1, van richtlijn 93/13). Na schrapping daarvan kan de overeenkomst niet voortbestaan (artikel 6, lid 1, van richtlijn 93/13). Bijgevolg is de overeenkomst in haar geheel nietig, moeten alle prestaties die uit hoofde van de overeenkomst zijn verricht worden geacht onverschuldigd te zijn (artikel 410, lid 2, k.c.) en kunnen beide partijen verzoeken om terugbetaling van hun prestaties (artikel 405 k.c., gelezen in samenhang met artikel 410, lid 1, k.c.). Elke partij heeft een autonoom recht om deze onverschuldigde prestaties terug te vorderen van de wederpartij.¹ Bovendien kunnen partijen aanspraak maken op wettelijke verdragingsrente vanaf de datum waarop de wederpartij is verzocht te betalen (artikel 481, leden 1 en 2, k.c., gelezen in samenhang met artikel 455 k.c.).
- 27 Gelet op het voorgaande was de vordering van de bank ten aanzien van de verschuldigde hoofdsom gegrond. Deze hoofdsom is reeds volledig terugbetaald door verweerders, die hun vordering hebben verrekend met die van verzoekster. De vereffening van deze hoofdvorderingen doet bij de verwijzende rechter geen twijfel rijzen en is in het kader van de prejudiciële vragen niet aan de orde.
- 28 De twijfels van de verwijzende rechter hebben betrekking op de door verzoekster ingestelde rentevordering. Artikel 455 k.c. bepaalt dat een prestatie zonder

¹ Zie beslissing van de voltallige Izba Cywilna (civiele kamer) van de SN van 25 april 2024 in zaak III CZP 25/22.

vastgestelde uitvoeringstermijn (zoals een onverschuldigde prestatie die is verricht op grond van een nietige overeenkomst) onverwijld moet worden uitgevoerd zodra de schuldenaar daarom is verzocht. Niet-nakoming van deze verplichting betekent dat de schuldenaar te laat is met de betaling en krachtens artikel 481, leden 1 en 2, k.c. wettelijke verpagingsrente aan de schuldeiser verschuldigd is. Dat is ook het geval wanneer de schuldeiser geen schade heeft geleden en de verpaging te wijten is aan omstandigheden die niet aan de schuldenaar kunnen worden toegerekend. Verzoeksters vordering tot betaling van rente berust bijgevolg op de hierboven genoemde bepalingen van nationaal recht, zodat verweerders aan verzoekster wettelijke verpagingsrente over een bedrag van 280 791,94 PLN verschuldigd zijn vanaf 2 oktober 2022, want op 1 september 2022 is verweerders een brief betekend waarin zij zijn aangemaand het bedrag van 280 791,94 PLN binnen de termijn van een maand te betalen. Deze rente is aan de bank verschuldigd tot de data van de verrekeningsverklaringen van verweerders (17 januari 2024 en 5 maart 2025).

- 29 Niettemin vraagt de verwijzende rechter zich af of de aangevoerde nationale bepalingen, op basis waarvan de bank in een situatie als die van het hoofdgeding wettelijke verpagingsrente van de kredietnemers kan vorderen, om de hierna uiteengezette redenen verenigbaar zijn met de bepalingen van richtlijn 93/13. Het antwoord van het Hof op deze vraag is van belang voor de beslechting van de zaak die bij de verwijzende rechter aanhangig is. Het is namelijk mogelijk dat de tegen verweerders ingestelde vordering van de bank moet worden afgewezen op grond van het Unierecht.

30 Motivering van de verwijzing – ten gronde

- 31 Verpagingsrente is de civielrechtelijke sanctie waarin is voorzien wanneer een geldelijke verplichting te laat wordt nagekomen. Deze rente wordt in de rechtsleer omschreven als een soort schadevergoeding voor een dergelijke verpaging.² [OMISSIS]^{3, 4, 5} [historisch overzicht van de rechtsfiguur rente].
- 32 Verpagingsrente wordt tevens beheerst door het Unierecht, namelijk door richtlijn 2011/7/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 betreffende bestrijding van betalingsachterstand bij handelstransacties (PB 2011, L 48, blz. 1). In overweging 3 van die richtlijn heet het dat „[d]ergelijke betalingsachterstand [...] een negatieve uitwerking [heeft] op de liquiditeit en [...] het financiële beheer van ondernemingen” bemoeilijkt. „Bovendien heeft zij, wanneer de schuldeiser als gevolg van betalingsachterstanden externe financiering nodig heeft, gevolgen voor het concurrentievermogen en de winstgevendheid. In

² [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

³ [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

⁴ [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

⁵ [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

tijden van economische neergang, wanneer de toegang tot financiering lastiger is, neemt het risico van negatieve gevolgen sterk toe.” Overweging 12 van deze richtlijn luidt echter: „Betalingsachterstand is een vorm van contractbreuk die door het in rekening brengen van een lage of geen interest op achterstallige betalingen en/of door traag verlopende invorderingsprocedures in de meeste lidstaten voor schuldenaren financieel aantrekkelijk is geworden. Een ingrijpende verandering in de richting van een stipte betalingscultuur, waarbij de uitsluiting van het recht om interest in rekening te brengen hoe dan ook wordt beschouwd als een kennelijk onbillijk contractueel beding of kennelijk onbillijke praktijk, is nodig om deze tendens te keren en om betalingsachterstand te ontmoedigen.” Overweging 33 luidt: „De gevolgen van betalingsachterstand kunnen slechts ontmoedigend werken indien zij vergezeld gaan van snelle en voor de schuldeiser efficiënte invorderingsprocedures. Deze procedures dienen overeenkomstig het niet-discriminatiebeginsel van artikel 18 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie open te staan voor alle schuldeisers die gevestigd zijn in de Unie.” De richtlijn heeft ten doel betalingsachterstanden bij handelstransacties tegen te gaan teneinde de correcte werking van de interne markt te waarborgen (artikel 1, lid 1). De lidstaten zorgen ervoor dat bij handelstransacties tussen ondernemingen de schuldeiser zonder aanmaning recht heeft op interest voor betalingsachterstand (artikel 3, lid 1). De lidstaten voorzien erin dat een contractueel beding of een praktijk met betrekking tot de datum of termijn voor betaling, de interestvoet voor betalingsachterstand of de vergoeding van invorderingskosten hetzij niet afdwingbaar zijn, hetzij aanleiding geven tot een vordering tot schadevergoeding, indien zij een kennelijke onbillijkheid jegens de schuldeiser behelzen (artikel 7, lid 1), en contractuele bedingen of praktijken worden als kennelijk onbillijk beschouwd wanneer zij de betaling van interest voor betalingsachterstand uitsluiten (artikel 7, lid 2). In de rechtspraak van het Hof die berust op de bepalingen van deze richtlijn is verduidelijkt dat de richtlijn „niet alleen tot doel heeft betalingsachterstanden te ontmoedigen door te voorkomen dat zij financieel aantrekkelijk zijn voor de schuldenaar doordat er in een dergelijke situatie lage of geen interest in rekening wordt gebracht, maar ook om de schuldeiser doeltreffend tegen dergelijke betalingsachterstanden te beschermen”⁶,

⁶ Zie:

- arrest van 13 september 2018, Česká pojišťovna, C-287/17, EU:C:2018:707, punten 25-26,
- arrest van 20 oktober 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punt 36;
- arrest van 20 oktober 2022, C-406/21, A (Geen invordering van vertragingsrente), EU:C:2022:816, punt 51;
- arrest van 1 december 2022, DOMUS-SOFTWARE, C-370/21, EU:C:2022:947, punt 27;
- arrest van 1 december 2022, X (Levering van medisch materiaal), C-419/21, EU:C:2022:948, punt 36;
- arrest van 4 mei 2023, ALD Automotive, C-78/22, EU:C:2023:379, punt 27;
- arrest van 11 juli 2024, Skarb Państwa (Betalingsachterstand die niet-significant is of een geringe vordering betreft), C-279/23, EU:C:2024:605, punt 27.

„wegens de negatieve uitwerking daarvan op de liquiditeit, het concurrentievermogen en de winstgevendheid van ondernemingen”⁷. Bovendien leiden lange betalingstermijnen en betalingsachterstanden tot ongerechtvaardigde kosten voor deze ondernemingen, waardoor hun liquiditeitsproblemen groter worden en hun financiële beheer wordt bemoeilijkt, en zijn zij nadelig voor het concurrentievermogen en de winstgevendheid van deze ondernemingen, aangezien zij ten gevolge van die betalingsachterstanden externe financiering nodig hebben.⁸ Richtlijn 2000/35 had soortgelijke doelstellingen, namelijk het harmoniseren van de gevolgen van een betalingsachterstand teneinde deze een afschrikkende werking te geven, zodat de handelstransacties binnen de interne markt niet worden belemmerd.⁹ De verwijzende rechter houdt er rekening mee dat de bepalingen van voornoemde richtlijnen geen betrekking hebben op rechtsbetrekkingen met consumenten en dat deze bepalingen derhalve niet van toepassing zijn in de onderhavige zaak. Niettemin heeft de verwijzende rechter het nuttig geacht om deze regelingen en uitspraken aan te halen om het in het Unierecht erkende algemene belang en de in dat recht erkende universaliteit van de verdragingsrente te benadrukken.

- 33 Verdragingsrente heeft drie functies, namelijk een waarborgende (stimulerende, repressieve), een vergoedende en een valoriserende functie.
- 34 De stimulerende functie bestaat erin de schuldenaar ertoe aan te zetten de geldelijke prestatie tijdig te verrichten zodat geen aanvullende betaling van rente meer nodig is. Vanuit het oogpunt van de schuldeiser beschermt de rente zijn belangen door hem in staat te stellen om de prestatie op relatief eenvoudige wijze te verkrijgen. De reden hiervoor is dat artikel 481, lid 1, k.c. bepaalt dat de wettelijke verdragingsrente er alleen van afhankelijk is dat de prestatie vertraagd is uitgevoerd, zodat de schuldeiser niet hoeft te bewijzen dat hij schade heeft geleden of dat de schade die hij heeft geleden te wijten is aan de schuldenaar. De

⁷ Zie:

- arrest van 13 januari 2022, *New Media Development & Hotel Services*, C-327/20, EU:C:2022:23, punt 41;

- arrest van 20 oktober 2022, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, punt 35;

⁸ Zie:

- arrest van 9 juli 2020, *RL* (Richtlijn betreffende bestrijding van betalingsachterstand), C-199/19, EU:C:2020:548, punt 35;

- arrest van 20 oktober 2022, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, punt 51;

⁹ Zie:

- arrest van 28 november 2019, *KROL*, C-722/18, EU:C:2019:1028, punt 35;

- arrest van 18 november 2020, *Techbau* C-299/19, EU:C:2020:937, punt 53.

stimulerende (waarborgende) functie is derhalve zowel vóór als na de uitvoeringstermijn relevant. Vóór het verstrijken van de uitvoeringstermijn zet de dreiging van rentebetaling de schuldenaar er namelijk effectief toe aan om tijdig te betalen, terwijl het recht om verdragingsrente te vorderen na het verstrijken van de uitvoeringstermijn een voorrecht van de schuldeiser ten opzichte van de algemene regels inzake schadevergoeding vormt, nu hij, om de rente te verkrijgen, alleen hoeft aan te tonen dat de schuldenaar te laat is. Bijgevolg wordt de (stimulerende) waarborgfunctie in de rechtsleer ook wel repressief genoemd en wordt verdragingsrente omschreven als een soort civiele sanctie voor te late betaling.¹⁰

- 35 De vergoeding is bedoeld om de schuldeiser schadeloos te stellen voor het feit dat de schuldenaar zijn geld onrechtmatig gebruikt. Tijdens de periode waarin de schuldenaar het geld van de schuldeiser aanwendt, kan hij het gebruiken voor consumptiedoeleinden, voor de nakoming van zijn verplichtingen jegens andere schuldeisers of om te beleggen met winst. Terzelfder tijd is de schuldeiser van deze mogelijkheden verstoken. Onder normale economische omstandigheden is iemand die tijdelijk gebruik wenst te maken van andermans geld, gedwongen om dat geld te lenen en derhalve om rente te betalen. De verdragingsrente vormt voor de schuldeiser derhalve een soort vergoeding voor de ongemakken die eruit voortvloeien dat een ander tegen zijn wil gebruikmaakt van zijn geld.¹¹
- 36 De valoriserende functie is een subtype van de vergoedende functie en houdt in dat de schuldeiser ervoor wordt gecompenseerd dat het geld door tijdsverloop aan waarde inboet. Inflatie behelst een daling van de waarde van het geld door tijdsverloop, wat betekent dat terugbetaling van de nominale prestatie voor de schuldeiser gepaard gaat met een reëel verlies.¹²
- 37 De verwijzende rechter vraagt zich af of de genoemde kenmerken en functies van de verdragingsrente niet in strijd zijn met de doelstellingen van richtlijn 93/13.
- 38 Zoals eerder aangegeven heeft de verdragingsrente onder meer tot doel om de schuldeiser ertoe aan te zetten om tijdig te betalen en om ervoor te zorgen dat hij zijn geldelijke prestatie jegens de schuldeiser tijdig uitvoert (stimulerende functie). In een arrest van 15 juni 2023 heeft het Hof vastgesteld dat „een uitlegging van het nationale recht volgens welke de kredietinstelling het recht heeft om van de consument een vergoeding te eisen die verder gaat dan de terugbetaling van het ter uitvoering van die overeenkomst geleende kapitaal en, bijgevolg, een vergoeding te ontvangen voor het gebruik van dat kapitaal door de consument, ertoe zou bijdragen dat de afschrikkende werking die voor verkopers uitgaat van de nietigverklaring van die overeenkomst wordt uitgeschakeld. Bovendien zou afbreuk worden gedaan aan de doeltreffendheid van de door richtlijn 93/13 aan consumenten verleende bescherming indien deze het risico

¹⁰ [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

¹¹ [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

¹² [OMISSIS] [verwijzing naar de rechtsleer].

lopen een dergelijke vergoeding te moeten betalen wanneer zij zich beroepen op hun rechten uit hoofde van die richtlijn. Zoals de advocaat-generaal in punt 61 van zijn conclusie heeft benadrukt, zou een dergelijke uitlegging situaties kunnen doen ontstaan waarin het voor de consument voordeliger is om de uitvoering van de overeenkomst waarin een oneerlijk beding is opgenomen, voort te zetten dan om zijn rechten uit hoofde van die richtlijn uit te oefenen.”¹³ Daarmee rekening houdend zij opgemerkt dat er situaties mogelijk zijn waarin de consument wordt ontmoedigd om vorderingen uit hoofde van in een kredietovereenkomst opgenomen oneerlijke contractuele bedingen in te stellen uit vrees voor de mogelijkheid dat hij een aanzienlijk bedrag aan verpagingsrente zal moeten betalen. Anderzijds heeft het Hof in het arrest van 15 juni 2023 herhaaldelijk gewezen op het recht van de bank om verpagingsrente te vorderen (punten 76, 80, 84 en 85). Het Hof heeft niet vastgesteld dat dit in strijd is met de bepalingen van richtlijn 93/13, hoewel de in die zaak aan de orde zijnde prejudiciële vraag geen betrekking had op de toelaatbaarheid van verpagingsrente maar op de toelaatbaarheid van een vergoeding voor het gebruik van de hoofdsom.

- 39 Daarnaast heeft de verpagingsrente ook nog een vergoedingsfunctie. Die functie bestaat erin de schuldeiser schadeloos te stellen voor de tijdelijke onmogelijkheid om gebruik te maken van zijn geld. Het Hof heeft in het arrest van 15 juni 2023 verklaard dat „overeenkomstig het beginsel *nemo auditur propriam turpitudinem allegans* niet kan worden aanvaard dat een partij economisch voordeel haalt uit haar onrechtmatige gedrag, noch dat zij wordt gecompenseerd voor de nadelen die door dergelijk gedrag worden veroorzaakt. Zoals de advocaat-generaal in punt 58 van zijn conclusie in wezen heeft opgemerkt, is de eventuele nietigverklaring van de hypothecaire kredietovereenkomst in casu een gevolg van het gebruik van oneerlijke bedingen door Bank M. Derhalve kan zij niet worden gecompenseerd voor gederfde winst die vergelijkbaar is met de winst die zij met die overeenkomst hoopte te behalen.”¹⁴ Dit standpunt kan erop wijzen dat het onaanvaardbaar is dat de bank compensatie (vergoeding) eist voor de ongemakken die ermee verband houden dat in de overeenkomst oneerlijke contractuele bedingen zijn opgenomen. Anderzijds heeft het Hof evenwel in het vervolg van dat arrest overwogen dat richtlijn 93/13 „[i]n de context van een hypothecaire kredietovereenkomst die in haar geheel nietig is verklaard omdat deze niet kan voortbestaan na de schrapping van de daarin opgenomen oneerlijke bedingen, [...] bijgevolg in de weg [staat] aan een uitlegging van het nationale recht volgens welke de kredietinstelling het recht heeft om van de consument een vergoeding te vorderen die verder gaat dan de terugbetaling van het ter uitvoering van die overeenkomst geleende kapitaal en de betaling van wettelijke verpagingsrente vanaf de ingebrekestelling.”¹⁵ Deze

¹³ Zie arrest van 15 juni 2023, Bank M. (Gevolgen van de nietigverklaring van een overeenkomst), C-520/21, EU:C:2023:478, punten 78-79.

¹⁴ Zie arrest van 15 juni 2023, Bank M. (Gevolgen van de nietigverklaring van een overeenkomst), C-520/21, EU:C:2023:478, punten 81-82.

¹⁵ Zie arrest van 15 juni 2023, Bank M. (Gevolgen van de nietigverklaring van een overeenkomst), C-520/21, EU:C:2023:478, punten 84-79.

formulering kan suggereren dat het Hof het aanvaardbaar acht dat de bank verpagingsrente vordert, zij het niet dat zij een vergoeding vordert die verder gaat dan dergelijke rente. Zoals hierboven is opgemerkt, had de prejudiciële vraag in zaak C-520/21 evenwel geen betrekking op de verenigbaarheid van verpagingsrente met de bepalingen van richtlijn 93/13.

- 40 De laatste functie van de verpagingsrente is de valoriserende functie, die erin bestaat dat de schuldeiser een vergoeding ontvangt voor de schade die voortvloeit uit het verlies van koopkracht van zijn geld door tijdsverloop. In zijn beschikking van 12 januari 2024 heeft het Hof verklaard dat de rechterlijke aanpassing van de prestatie die overeenkomt met de aan de consument uitgekeerde hoofdsom, zoals bepaald in artikel 358¹, lid 3, k.c., compensatie vormt die door de rechter kan worden toegekend wegens een wezenlijke wijziging van de koopkracht van de valuta na het ontstaan van de betreffende verbintenis. Wegens de aard van een dergelijke compensatie betekent de toekenning ervan dat het recht van de ondernemer verder gaat dan de loutere terugbetaling van de hoofdsom die is uitgekeerd ter uitvoering van de hypothecaire kredietovereenkomst en de betaling van wettelijke verpagingsrente. In die omstandigheden moet op de gestelde vraag worden geantwoord dat artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 aldus moeten worden uitgelegd dat zij zich in de context van een tussen een consument en een kredietinstelling gesloten hypothecaire kredietovereenkomst die in haar geheel nietig is verklaard omdat de overeenkomst oneerlijke bedingen bevat en die zonder die bedingen niet kan voortbestaan, verzetten tegen een rechterlijke uitlegging van het recht van een lidstaat die inhoudt dat die instelling, in geval van een aanzienlijke wijziging van de koopkracht van de betrokken munt na de storting van het kapitaal aan de consument, het recht heeft om van de consument – naast de terugbetaling van het ter uitvoering van die overeenkomst gestorte kapitaal en de betaling van de wettelijke verpagingsrente vanaf de ingebrekestelling – een vergoeding te vorderen in de vorm van een gerechtelijke aanpassing van de tegenprestatie voor dat kapitaal.¹⁶ Uit die beschikking volgt derhalve dat de bepalingen van richtlijn 93/13 zich ertegen verzetten dat de bank compensatie kan verkrijgen voor het verlies aan koopkracht van geld dat is uitgekeerd op grond van een overeenkomst die oneerlijke contractuele bedingen bevat. Anderzijds vermeldt het Hof de wettelijke verpagingsrente in die beschikking (punten 24 en 25) in een context die lijkt te suggereren dat de betaling van dergelijke rente aanvaardbaar is. Ook in dat geval had de prejudiciële vraag evenwel geen betrekking op de verenigbaarheid van de verpagingsrente met de bepalingen van richtlijn 93/13.
- 41 Deze omstandigheden rechtvaardigen de vraag of de mogelijkheid voor de bank om wettelijke verpagingsrente te vorderen niet in strijd is met artikel 6, lid 1, en artikel 7, lid 1, van richtlijn 93/13 alsook met het doeltreffendheidsbeginsel.

¹⁶ Zie beschikking van 12 januari 2024, Naniowski, C-488/23, niet gepubliceerd, EU:C:2024:45, punten 24-25.

42 Naar het oordeel van de verwijzende rechter moet de aandacht ook worden gevestigd op de argumenten die ervoor pleiten dat de bank aanspraak kan maken op wettelijke verpagingsrente. [OMISSIS] [D]eze [verpagings]rente [OMISSIS] vervult belangrijke functies in het civielrechtelijke verkeer, zodat de uitsluiting of beperking van de mogelijkheid om een dergelijke rente te vorderen mogelijkwerijs in strijd is met het rechtszekerheidsbeginsel. Bovendien kunnen ook consumenten op grond van de nationale bepalingen en de nationale rechtspraak van ondernemers wettelijke verpagingsrente vorderen vanaf het tijdstip van het verzoek om betaling. In de betrekkingen tussen consumenten onderling en ondernemers onderling zijn dezelfde beginselen van toepassing. Daarentegen is het mogelijkwerijs in strijd met het gelijkwaardigheidsbeginsel dat aan ondernemers in de praktijk de mogelijkheid wordt ontnomen om van consumenten verpagingsrente tegen de wettelijke rentevoet te vorderen. Ten slotte is de beperking (en, a fortiori, de volledige uitsluiting) van de mogelijkheid voor de bank om van de kredietnemer verpagingsrente te vorderen mogelijkwerijs in strijd met het evenredigheidsbeginsel. Een dergelijke beperking of uitsluiting lijkt namelijk niet noodzakelijk om de doelstelling van bescherming van de consument tegen oneerlijke bedingen te verwezenlijken.

43 [OMISSIS]

44 [schorsing van de behandeling]

[OMISSIS]